

UNIUNEA EUROPEANĂ

FONDUL EUROPEAN
PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL 2014 - 2020

PLANIFICAREA ȘI FINANȚAREA INVESTIȚIILOR REIEȘITE DIN
PLANURILE DE MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ DESTINATE
REDUCERII EMISIILOR DE CO₂ / GES

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL 2014-2020

Axa prioritară (AP)	Activități	Buget total (Mil. Euro)	Beneficiari
AP 1 - Transfer tehnologic	crearea, modernizarea, extinderea, dotarea entităților de ITT,	206,51	IMM, APL, ONG
AP 2 – Competitivitate IMM	construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii al IMM-urilor, inclusiv dotare cu active corporale și necorporale;	758,44	IMM
AP 3 – Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon	eficiență energetică a clădirilor publice, rezidențiale, inclusiv Investiții în iluminatul public;	1187,28	APL, APC
	transport urban (căi de rulare/ piste de bicicliști/ achiziție mijloace de transport ecologice/ electrice, etc.)	1187,28	
AP 4 – Dezvoltare urbană	transport urban (căi de rulare/ piste de bicicliști/ achiziție mijloace de transport ecologice/ electrice, etc.)	1126,41	APL, (reședințe de județ)
	clădiri pentru activități educative, culturale și recreative; zone verzi de mici dimensiuni, piețe publice, scuaruri, parculețe, etc. străzi urbane și utilități de bază la scară mică.	125,15	
	revitalizarea zonelor urbane (reconversia și refuncționalizarea terenurilor abandonate, etc.)	58,82	
	infrastructura de educație (creșe, grădinițe, licee tehnologice, școli profesionale și tehnice).	76,47	
AP 5 – Regenerare urbană și patrimoniu cultural	restaurarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural	326,97	APL, ONG, Unități de cult
	regenerarea și revitalizarea zonelor urbane (modernizare spații publice, reabilitare terenuri abandonate, etc).	139,53	
AP 6 – Infrastructură de transport rutier	modernizarea/reabilitarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea, directă sau indirectă cu rețeaua TEN T	1068,36	APL
AP 7 – Valorificarea potențialului turistic	dezvoltarea infrastructurii turismului balnear	118,89	APL
AP 8 – Infrastructură sanitară și socială	reabilitare/ modernizare/ construcție infrastructură de sănătate	638,30	APL, Furnizori de servicii sociale acreditați
	reabilitare/ modernizare infrastructură socială	125,15	
AP 9 – Comunități marginalizate (CLLD)	Acțiuni integrate prin: investiții în infrastructura de sănătate, educație, servicii sociale, locuințe sociale, activități de economie socială, amenajarea spațiului urban degradat	101,41	APL, IMM, ONG, unități de cult, etc
AP 10 – Infrastructura educațională	reabilitare/ modernizare/ construcție infrastructura de educație	352,19	APL, Universități
AP 11 – Cadastru	Integrarea datelor existente și extinderea înregistrării sistematice în zonele rurale ale României; Servicii îmbunătățite de înregistrare cadastrală;	312,89	ANCPI
AP 12 – Asistență tehnică	Sprijin pentru AM și organisme intermediare (ADR –uri)	221,28	AMPOR, OIPOR
Total POR		8.131,37	

Selectarea Obiectivelor Tematice

- OT 1 - consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării
 - Promovarea investițiilor în C&I, dezvoltarea de legături și sinergii între întreprinderi, centrele de cercetare și dezvoltare și învățământul superior, în special promovarea investițiilor în dezvoltarea de produse și de servicii, transferul de tehnologii, inovarea socială, ecoinovarea și aplicațiile de servicii publice
- OT 2 îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității TIC (Tehnologii Informatice și de Comunicații)
- OT 3 - îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii;
 - Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri
 - Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor

Principiul 50% din alocarea FEDR la nivel de țară în regiunile mai puțin dezvoltate trebuie alocate la 2 sau mai multe OT cu numărul 1,2,3 sau 4 (Regulamentul FEDR)

- ✓ OT 4 - sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele
 - ✓ Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor
 - ✓ **Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri de adaptare relevante pentru atenuare**

Abordarea strategică în cadrul POR 2014-2020 pentru obiectivul tematic 4

- Gradul de poluare al zonelor urbane din România rămâne ridicat, chiar dacă anumite măsuri au început să fie implementate în mai multe orașe și municipii, în colaborare cu platformele Civitas, Endurance și Convenția Primarilor.
- Scăderea emisiilor de dioxid de carbon poate avea loc prin sporirea atractivității și îmbunătățirea accesibilității și a confortului de utilizare a transportului public și a mijloacelor de transport nemotorizate, astfel încât acestea să ofere o alternativă reală la folosirea autoturismelor personale.
- Creșterea continuă a numărului de autovehicule pe fondul unei infrastructuri urbane parțial dezvoltate generează un grad sporit de poluare, blocaje în trafic, pierderi economice, număr sporit de accidente, probleme de sănătate pentru cetățeni precum și consumuri mari de carburanți din surse neregenerabile.
- Strategia Europa 2020 identifică reducerea emisiilor de dioxid de carbon ca factor pentru îndeplinirea obiectivului de creștere sustenabilă

Analiza situației existente

- Datele existente confirmă faptul că o mare parte din poluarea de la nivelul orașelor și conținutul crescut de CO₂ se datorează traficului motorizat în interiorul acestora, atât al autoturismelor individuale și autovehiculelor de marfă, cât și mijloacelor de transport în comun învechite. Congestionarea traficului reprezintă o problemă cvasi-generală în toate marile municipii ale României.
- Numărul utilizatorilor în transportul public urban este în continuă scădere la nivelul orașelor, concomitent cu creșterea intensivă a numărului de autovehicule personale (INS) cu efecte asupra poluării, creșterii congestiei traficului și consumuri energetice mari, fiind notabil faptul că numărul de pasageri transportați de către operatorii de transport în aceste areale urbane a scăzut de la peste 3,5 mld. pasageri/an în 1992 la mai puțin de 2 mld. pasageri/an în 2012. Reducerea numărului de orașe și municipii care gestionau servicii de transport public și reducerea cantitativă și calitativă a serviciilor oferite s-au produs în contextul dispariției multor platforme industriale, al reducerii persoanelor angajate în industrie (în mediul urban), precum și oportunităților oferite de autoturismele personale. În plus, dinamica spațială continuă a localităților urbane a accentuat problema traficului în orașe și folosirea intensivă a autovehiculelor proprii în lipsa transportului public urban de calitate.
- Gradul de poluare în orașe a crescut și din cauza utilizării masive a transportului auto comercial, traficul de tranzit prin zona centrală a orașelor fiind o problemă în arealele urbane care nu dispun de by-pass-uri sau centuri ocolitoare.
- România are în cele 320 de orașe și municipii un număr insuficient de spații pietonale și spații verzi, iar utilizarea bicicletei ca mijloc de locomoție (și nu recreațional) este încă percepută ca fiind în stadii incipiente.

Axa Prioritară 3 – Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon

- **Valoare alocată** – 2.374,57 mil euro (FEDR și contribuție națională)
- **Tipuri de activități**
 - eficiență energetică a clădirilor publice, inclusiv măsuri de consolidare a acestora;
 - eficiență energetică a clădirilor rezidențiale, inclusiv măsuri de consolidare a acestora;
 - investiții în iluminatul public;
 - măsuri rezultate din planurile pentru mobilitate urbană durabilă (care contribuie la reducerea emisiilor de CO₂ / GES.)
- **Potențiali beneficiari**
 - autorități publice centrale și locale

Axa Prioritară 3 – Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon

Principii specifice de selectare a operațiunilor

- Existența unor documente strategice specifice la nivel local - condiție de eligibilitate:
 - strategii locale în domeniul energiei (ex. PAED, strategii de reducere a CO2, etc.) pentru domeniul eficienței energetice în clădiri și iluminat public (3.1);
 - Planuri de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) pentru proiectele propuse pentru finanțare în domeniul mobilității urbane (3.2);
- Criterii de selecție specifice - punctaj suplimentar în grilele de evaluare și selecție:
 - pentru proiectele care fac parte dintr-o strategie integrată de dezvoltare urbană finanțabilă în cadrul AP 4 POR – dezvoltare urbană (3.1);
 - pentru promovarea proiectelor complementare în cadrul acestei axe prioritare (3.1 și 3.2);
 - pentru prioritizarea anumitor tipuri de investiții:
 - ✓ clădiri cu funcții sociale – spitale, infrastructură educațională, etc. (3.1)
 - ✓ investiții destinate transportului public și nemotorizat/nepoluant (3.2);

Acțiuni orientative pentru obținerea finanțării - 3.2.

- A. Investiții destinate îmbunătățirii transportului public urban** (ex. achiziționarea de material rulant electric/vehicule ecologice (EEV) inclusiv pentru proiecte pilot de introducere a transportului public în localități urbane; modernizarea materialului rulant electric (tramvaie), modernizarea/ reabilitarea/ extinderea traseelor de transport electric public; modernizarea/ reabilitarea depourilor aferente transportului public și infrastructura tehnică aferentă, inclusiv construire depouri noi pentru transportul electric; realizarea de trasee separate exclusive pentru vehiculele de transport public; îmbunătățirea stațiilor de transport public existente, inclusiv realizarea de noi stații și terminale intermodale pentru mijloacele de transport în comun; realizarea de sisteme de e - ticketing pentru călători; construirea/ modernizarea/ reabilitarea infrastructurii rutiere (pe coridoarele deservite de transport public) pentru creșterea nivelului de siguranță și eficiență în circulație și exploatare al rețelei de transport (cu asigurarea creării/modernizării traseelor pentru pietoni și bicicliști, acolo unde este posibil), etc.);
- B. Investiții destinate transportului electric și nemotorizat** (ex. construire infrastructură necesară transportului electric (inclusiv stații de alimentare a automobilelor electrice); construirea/ modernizarea/ reabilitarea pistelor/ traseelor pentru bicicliști și a infrastructurii tehnice aferente (puncte de închiriere, sisteme de parcaj pentru biciclete etc); crearea de zone și trasee pietonale, inclusiv măsuri de reducere a traficului auto în anumite zone, etc.);
- C. Alte investiții destinate reducerii emisiilor de CO₂ în zona urbană** (ex. realizarea de sisteme de monitorizare video bazat pe instrumente inovative și eficiente de management al traficului; **modernizarea/ reabilitarea infrastructurii rutiere fundamentate de măsurile propuse de PMUD pentru reducerea emisiilor de CO₂**, realizarea sistemelor de tip park and ride; realizarea de perdele forestiere - alineamente de arbori (cu capacitate mare de retenție a CO₂). Prin intermediul acestei prioritati de investitie, se va sprijini realizarea de planuri de mobilitate urbană durabilă care generează proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.

Principiile directoare avute în vedere pentru selectarea operațiunilor -3.2.- vizează

- Concordanța cu documentele strategice relevante (cu PDR – urile, strategii de dezvoltare locală, PAED, SUERD, etc)
- Operațiunile propuse sunt rezultatul măsurilor fundamentate prin PMUD
 - **Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR:**
- **Numarul populatiei deservite de rețeaua de transport public.** Este foarte important ca impactul măsurilor de modernizare și extindere a rețelei de transport public să fie unul major, adresându-se unui grup țintă cât mai mare.
- **Gradul de poluare cu CO₂/GES al orașului respectiv.** Toate măsurile și acțiunile prevăzute în cadrul acestei priorități de investiție au drept scop final reducerea creșterii emisiilor de CO₂/GES generate în special de transportul rutier.
- **Capacitatea UAT de implementare a planurilor de mobilitate urbană durabilă.** Separat de co-finanțare, UAT trebuie să dovedească capacitatea de a menține și întreține investițiile preconizate, din punct de vedere al capacității administrative și financiare.
- Gradul de degradare al infrastructurii care deservește transportul public și al parcului de material rulant/parc vehicule aferent. În cazurile în care infrastructura existentă și materialul rulant/parcul de vehicule aferent sunt învechite și degradate, siguranța pasagerilor nu este asigurată, iar atractivitatea transportului urban este extrem de redusă, o inversare a acestei situații fiind dezirabilă în perspectiva atingerii obiectivelor propuse. Acest principiu pentru selecție va corela în foarte mare măsură nevoile identificate cu posibilele acțiuni și investiții.
- **Numărul de potențiali utilizatori ai infrastructurii destinate transportului nemotorizat și nepoluant.**

Principiile directoare avute în vedere pentru selectarea operațiunilor -3.2.-vizează (continuare)

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii
- Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,
- Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare
- **Se va acorda prioritate la finanțare investițiilor destinate transportului public (A) și nemotorizat/nepoluant (B).** Se va acorda o prioritate deosebită proiectelor care prevăd reabilitarea/ modernizarea/ extinderea liniilor de tramvai.
- Se va acorda punctaj suplimentar în cazul promovării complementare a unor proiecte pentru măsurile de eficiență energetică din cadrul priorității de investiție 3.1.
- Nu vor fi finanțate activități de mentenanță/întreținere pentru infrastructură și echipamente

Indicatorii – număr operațiuni + linie de tramvai (Indicator comun)

Ce și cum vom finanța-3.2.- mai exact?

- **Valoare alocată** – 1,19 mld. euro (FEDR și contribuție națională)
- Selecția va fi competitivă !
- **Potențiali beneficiari:**
 - UAT-uri, Parteneriate între UAT Municipiu/Oras și operatorul de transport
- *Investițiile propuse trebuie să se regăsească într-o strategie de dezvoltare locală, elaborată de autoritatea publică locală cu un capitol special de mediu sau o strategie de tip PAED, și să rezulte ca necesare din PMUD.*
- *Privitor la finanțarea transportului public urban, o echipa de consultanți coordonată de Jaspers a pus la dispoziția AM POR și potențialilor beneficiari un document de lucru, care poate fi consultat aici :*
- <http://www.inforegio.ro/ro/por-2014-2020/documente-suport.html>
- Document suport Jaspers- aspecte privind finanțarea transportului public

Axa Prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării urbane

- **Valoare alocată** – 1,38 mld euro (FEDR și contribuție națională)
- **Tipuri de activități**
 - măsuri pentru mobilitatea urbană (căi de rulare pe trasee TPU/ piste de bicicliști/ achiziție mijloace de transport ecologice/ electrice, etc. - **care contribuie la reducerea emisiilor de CO2 / GES.**)
 - revitalizarea zonelor urbane (reconversia și refuncționalizarea terenurilor abandonate, etc.)
 - acțiuni integrate pentru comunități marginalizate prin:
 - ✓ clădiri pentru activități educative, culturale și recreative;
 - ✓ facilități destinate utilizării publice, cum ar fi: zone verzi de mici dimensiuni, piețe publice, scuaruri, părculețe, etc.
 - ✓ străzi urbane și utilități de bază la scară mică.
 - infrastructura de educație (creșe, grădinițe, licee tehnologice, școli profesionale și tehnice).
- **Potențiali beneficiari**
 - autorități publice locale – mediul urban din municipiile reședință de județ

Axa Prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării urbane

Principii specifice de selectare a operațiunilor

- Concentrare teritorială – investițiile se vor adresa municipiilor reședință de județ din regiunile mai puțin dezvoltate, cu excepția municipiului Tulcea
- Existența unei strategii integrate de dezvoltare urbană care să rezolve problemele economice, sociale, de mediu, climatice și demografice – condiție de eligibilitate
- Existența unor documente strategice specifice la nivel local - condiție de eligibilitate:
 - Planuri de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) pentru proiectele propuse pentru finanțare în domeniul mobilității urbane (4.1);
- Se va acorda prioritate intervențiilor vizând comunitățile marginalizate în care populația de etnie roma reprezintă mai mult de 10% din populație (4.3);
- Corelarea proiectelor cu tendințele demografice ale populației școlare, precum și cu tendințele de dezvoltare economică, conform strategiilor naționale în domeniul educației (4.4).

Acțiuni orientative pentru obținerea finanțării

- **Investiții destinate îmbunătățirii transportului public urban** (ex. achiziționarea de material rulant electric/vehicule ecologice (EEV); modernizarea/ reabilitarea/ extinderea traseelor de transport electric public; modernizarea materialului rulant electric existent (tramvaie); modernizarea/ reabilitarea depourilor aferente transportului public și infrastructura tehnică aferentă, inclusiv construire depouri noi pentru transportul electric; realizarea de trasee separate exclusive pentru vehiculele de transport public; îmbunătățirea stațiilor de transport public existente, inclusiv realizarea de noi stații și terminale intermodale pentru mijloacele de transport în comun; realizarea de sisteme de e - ticketing pentru călători; construirea/ modernizarea (inclusiv prin introducerea pistelor pentru bicicliști)/ reabilitarea infrastructurii rutiere (pe coridoarele deservite de transport public) pentru creșterea nivelului de siguranță și eficiență în circulație și exploatare al rețelei de transport, etc.
- **Investiții destinate transportului electric și nemotorizat** -ex. construire infrastructură necesară transportului electric (inclusiv stații de alimentare a automobilelor electrice); construirea/ modernizarea/ reabilitarea pistelor/ traseelor pentru bicicliști și a infrastructurii tehnice aferente (puncte de închiriere, sisteme de parcaj pentru biciclete etc); crearea de zone și trasee pietonale, inclusiv măsuri de reducere a traficului auto în anumite zone, etc.
- **Alte investiții destinate reducerii emisiilor de CO₂ în zona urbană** (ex. realizarea de sisteme de monitorizare video bazat pe instrumente inovative și eficiente de management al traficului; realizarea sistemelor de tip park and ride; realizarea de perdele forestiere - alineamente de arbori (cu capacitate mare de retenție a CO₂);

Axa Prioritară 4

Principii specifice de selectare a operațiunilor

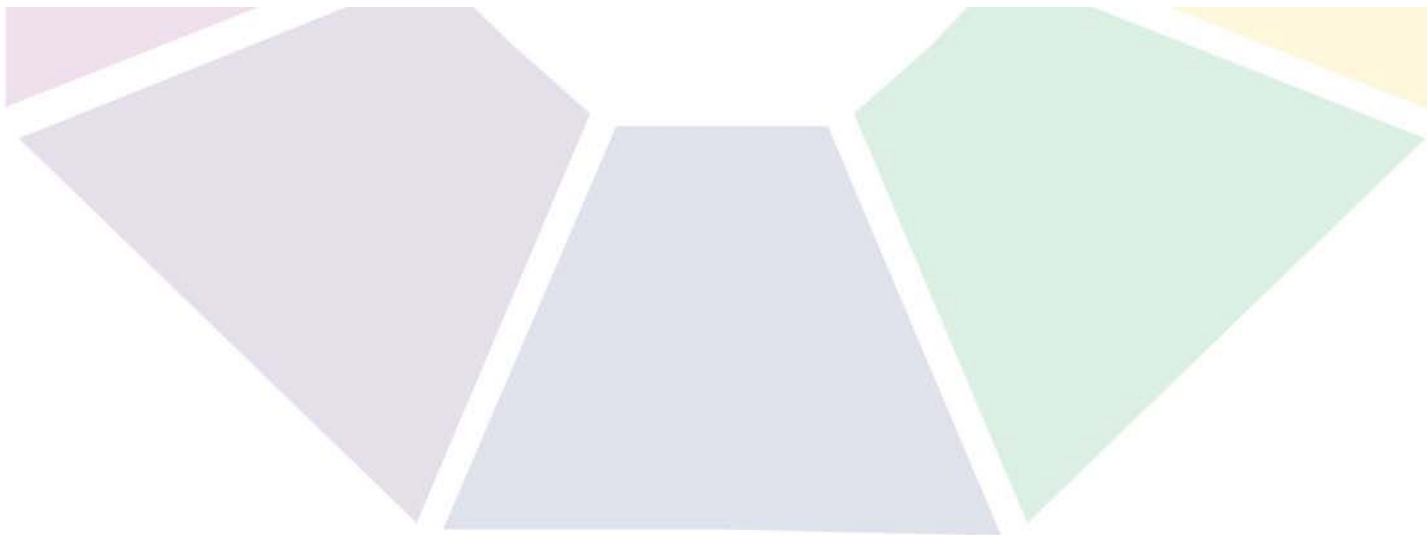
În conformitate cu Art. 7, Regulamentul FEDR, autoritățile urbane vor fi responsabile cu selecția operațiunilor.

În cadrul acestei priorități de investiții nu vor fi finanțate proiecte de sine-stătătoare, ci numai în măsura în care sunt parte componentă a unei strategii integrate de dezvoltare urbană și a unui Plan de Mobilitate Urbană Durabilă.

Principiile directoare avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:

- Operațiunile propuse sunt rezultatul măsurilor fundamentate prin PMUD;
- Concordanța cu documentele strategice relevante (strategii integrate de dezvoltare urbană, cu PDR – urile, strategii municipale/ metropolitane de tip PAED-dacă există)
- Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR
- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii
- Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,
- Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare

Valoare alocată – 1,12 mil euro (FEDR și contribuție națională)

Vă multumim!

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Autoritatea de Management pentru POR

Tel: 0372 111 412, Fax: 0372 111 630

email: info@mdrap.ro

<http://www.inforegio.ro/ro/>

Regio
PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL

